

ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ ΡΗΤΩΡ

ΜΠΟΡΕΙ, σὰς ὀρκίζομαι, νὰ ὀνομασθῆ ἀξιόλογα καὶ ἐπιτάφιος... κόραξ!

Ἐπιτίπτει κατὰ τῶν νεκρῶν, ὅπως ἐκεῖνος ἐπὶ τῶν πτωμάτων. Θαρρεῖς καὶ εἶνε ἡ σκιά, ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Χάρου!

Μόλις ὁ Χάρων (!) ὁ ἀδυσώπητος τελειώσῃ τὴ δουλειά του καὶ θερίσῃ τὸν μακαρίτην μὲ τὸ περίφημον *σκληρόν του δρέπανον*, νά σου τον καὶ αὐτὸς μὲ ἓνα ἐπιτάφιον στὸ χέρι καὶ σοῦ τὸν ἀποτελειώνει τὸν κακόμοιρον!

Χωρὶς νὰ χάσῃ καιρόν. Ὅπου μυρισθῆ κανένα *πολύκλαυστον* νεκρὸν — γνωστὸν ἢ ἀγνωστὸν — ἀνασκουμπώνεται ἀμέσως. Φορεῖ τὴ μαύρη — τὴ νεκρώσιμη ἅς ποῦμε — ῥετεγκότα του, τὸν πένθιμον λαιμοδέτην, ἓνα κρέπι μαῦρο εἰς τὸν βραχίονα καὶ τὸ πλεόν συγκινητικὸν καὶ ἀπαρηγόρητον ὕφος ἐπὶ τῆς μορφῆς του, καὶ παρακολουθεῖ τὴν κηδεῖαν.

Καὶ μὲ τόσῃ ἀλγεινὴν καὶ σαρακτικὴν ἔκφρασιν, ὁ ἀθεόφοβος, ποῦ λὲς καὶ ἦταν ἀχώριστοι μὲ τὸν μακαρίτην, τὸν ὁποῖον καὶ ποτέ του ἴσως νὰ μὴν ἐγνώρισεν, οὔτε κἄν ἐξ ὄψεως!

Ἄδιάφορον. Αὐτός, «ἐπιτελῶν ἱερὸν καθήκον πρὸς τὸν προ-
κείμενον νεκρὸν» — πηγαίνει νὰ τὸν κλαύσῃ, νὰ τοῦ ἀπευθύνῃ —
χωρὶς αἰτίαν καὶ ἀφορμὴν — τὸ ὕστατον χαῖρε, νὰ τὸν κατευο-
δώσῃ εἰς τὰς «αἰωνίους μονάς», νὰ τὸν κατατάξῃ — θέλοντα καὶ
μὴ — ἐν τόπῳ χλοερῶ καὶ «ἐν σκηναῖς δικαίων», ἔστω καὶ ἂν
ὁ μακαρίτης ἐχημάτισε τοκογλύφος ἢ λαθρέμπορος!

Δὲν δυσκολεύεται μάλιστα νὰ τὸν παρομοιώσῃ ἔξαφνα καὶ μὲ
τοὺς ἥρωας τῶν Πλαταιῶν, ἐνῶ ὁ φουκαρῶς πιθανὸν νὰ ἐτί-
ναξε τὰ κῶλα εἰς τὸ κρεβάτι του κατὰ λάθος τοῦ ἱατροῦ
ἢ καὶ ἀπὸ ἀπλοῦν κωλικόπονον!

* *

Ἐνίοτε ἐτοιμάζει τὸν ἐπιτάφιον καὶ πρὶν ξεψυχήσῃ ἀκόμη
καλὰ-καλὰ ὁ ἀείμνηστος. Φθάνει μόνον νὰ πληροφορηθῇ ὅτι
ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ τὰ τινάξῃ ὡπωςδήποτε.

Ἄλλὰ, καὶ ἂν δὲν τὰ τινάξῃ αὐτός, θὰ εὐρεθῇ αὐριον-μεθαύ-
ριον κάποιος ἄλλος ὑποψήφιός «προκείμενος νεκρός» νὰ τοῦ
καθίσῃ ὅπως-ὅπως τὸν καθυστερήσαντα ἐπικηδεῖον.

Τί τάχα; Μήπως δὲν φοροῦν στοὺς πεθαμμένους καὶ ρούχα
ἔτοιμα καὶ νεκροστέφανα καὶ ὑποδήματα καὶ φιόγγους;

Ἐχει ἄλλως τε, διὰ κάθε ἐνδεχόμενον, ποικίλην συλλογὴν ἐπι-
κηδεῖων καὶ ἐπιταφίων ἀπὸ διάφορα εἶδη καὶ καλούπια καὶ
ποιότητας, ὅπως οἱ ἐργολάβοι κηδεῖων ἔτοιμα φέρετρα διὰ κάθε
μακαρίτην: διὰ γέρους, νέους, βρέφη, κορίτσια, μεσόκοπες, γε-
ροντοκόριτσα, παντρεμένες καὶ ζωντοχίραις ἀκόμη!

Καὶ τοὺς ἔξαποστέλλει ὅλους ἄναυλα «εἰς τοὺς κόλπους τῶν
Μακάρων», ὡσὰν νὰ εἶνε ἀποκλειστικὸς ἐδῶ κάτω πράκτωρ ἢ
κομμισσιονάριος τοῦ Ἄβραάμ καὶ τοῦ Ἰακώβ! Καὶ ἀφοῦ τοὺς
ἐφοδιάσῃ ὅλους μὲ τακτικὸν διαβατήριον, ὕστερα μὲ δύο-τρεῖς
τραγικὰς χειρονομίας καὶ κάμποσα ρητορικά σχήματα τοὺς
μπαρκάρει πρῶτα διὰ... τὴν ἀθανασίαν!!

* *

Πῶς διάβολο κατορθώνει ὥστε οἱ «προσφιλεῖς» του καὶ «πολύ-
τιμοι» νεκροὶ νὰ εἶνε ὅλοι ἀνεξαιρέτως πρότυπα χρηστότητος,
εὐσεβείας, ἀρετῆς, γενναιοψυχίας καὶ δὲν ἤξεύρω ποίων καὶ
πόσων ἄλλων ἐκθαμβωτικῶν χαρισμάτων, διὰ τὰ ὅποια, ἂν τὰ
ἤκουαν, θὰ ἔμεναν ἐμβρόντητοι καὶ αὐτοὶ οἱ μακαρίται! Καὶ τοὺς
ἐξυμνεῖ ὅλους ἀδιακρίτως μὲ τοιαύτην σπαραξικάρδιον σοβαρό-
τητα, ποῦ σκέπτεσαι τί διάβολο νὰ κάνῃς: νὰ μπήξῃς τὰ κλάματα
ἢ... τὰ γέλια; Εἰς τὸν νεκρὸν λ. χ. κάποιος ἀνοικονομῆτου πεν-
θερῶς, ἢ ὅποια — Θεὸς ἴσχωρὲς τὴν! — ἐφημίζετο διὰ τὴν ἀχα-
λίνωτον δεκάπηχυν γλῶσσαν της, δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ πλέξῃ
τέτοια ἐγκώμια ἀβροεπείας καὶ πραότητος, ὥστε ὁ γαμβρός της
ὁ δύστηνος, ποῦ τὸν ἤκουσεν ἔξαφνα, παρ' ὀλίγον νὰ μείνῃ ἀπό-
πληκτος διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἀνακάλυψιν! Διηγοῦνται μάλι-

στα ὅτι καὶ ἡ ἰδία ἡ νεκρὰ ἀνετριχίασε ἢ ἐξεροκοκκίνησεν ἀπὸ τὴν συγκίνησιν, ἂν ὄχι καὶ ἀπὸ κάποιαν ἐντροπὴν!...

* * *

Δυστυχῶς ὅμως, ἀπὸ τινος καιροῦ, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἐπιταφίου ῥήτορος δὲν ἔχει καὶ πολλὴν πέρασιν. Ἐξέπεσε καὶ αὐτὸ ὅπως ὅλα τὰ παλαιὰ πράγματα. Οἱ νεκρώσιμοι λόγοι καὶ οἱ ἐπικήδειοι ἐξωφρενισμοὶ δὲν εἶνε πολὺ τῆς μόδας. Σήμερα δὲν κλαῖνε πλέον τοὺς «πεφιλημένους νεκρούς». Τοὺς θάπτουν μόνον καί, τὸ πολὺ - πολὺ, τοὺς κληρονομοῦν.

Καὶ ἔτσι ὁ ταλαίπωρος ῥήτωρ κατήνησε κι' αὐτὸς τώρα ἓνας πολὺκλαυστος... ζωντανός! Ἐνταφιασμένος - ζῶν εἰς τὴν σιωπὴν καὶ τὴν ἀφάνειαν, ἄξιος ὄλων νεκρολογιῶν, τὰς ὁποίας διέπραξεν ἐπὶ τόσων πτωμάτων. Ἄλλοτε ἐθρηνολογοῦσε τοὺς νεκρούς. Τώρα κλαίει τὰ ἰδικά του τὰ χάλια. Οὔτε τοὺς νεκρούς ἀποθεώνει οὔτε τοὺς ζῶντας ξεθεώνει τώρα φεῦ! πλέον μὲ τοὺς ἐπιταφίους του!...

Καὶ Κύριος οἶδε, ὅταν τινάξῃ καὶ αὐτὸς αὔριον τὰ πέταλα, ἂν θὰ εὐρεθῆ κανένας εὐσπλαχνος συνάδελφός του, νὰ τοῦ ἀπαγγεῖλῃ τὸν ἐπιτάφιον.

Ἄς τοῦ χρησιμεύσῃ τοῦλάχιστον αὐτὴ ἐδῶ ἢ σελὶς ὡς ἡ προεξοφλητικὴ νεκρολογία του. Καὶ... γαῖαν ἔχοι ἐλαφράν!...

ΣΑΤΑΝΑΣ

Ο ΤΡΥΓΟΣ

ὍΤΑΝ ἀνθίζ' ἡ ἀγρόμπελη κι' ἀπλώνει τὰ κλαδιά της
 Στὸ σχοῖνο, στὸ χαμόδενδρο, σίτου πεύκον τὰ κλωνάρια,
 Στὰ ρέμματα τοῦ ποταμοῦ, στὸν ἐγκρεμὸ τοῦ βράχου,
 Κι' ἀγέρα, κάμπους καὶ βουνά, τὴν πλάσι πέρα ὡς πέρα
 Γιομίζει ἀπὸ μωσοβολιὰ μὲ τὸν ἀνασασμό της,
 Πυκνὸ - πυκνὸ κι' ὀλόμανρο μελισσοδοῖ πετιέται
 Μέσ' ἀπὸ βράχους καὶ κρινιά, μέσ' ἀπὸ ἐρμιές καὶ κήπους,
 Καὶ τ' ἀνθη τῆς βοσκολογᾶ καὶ πέρνει τὸν ἀχνό τους
 Καὶ διαλαλαίει μ' ἓνα βοητὸ τὸν ἀναγκαλισμό του
 Ἔτσι ἢ κοπέλλες τοῦ χωριοῦ πετιῶνται ἀπὸ τὰ σπύρια,
 Σὲ κάμπους, σὲ βουνὰ σκορποῦν κι' ὅπου εἶν' ἀμπέλι τρέχουν
 Μὲ τὰ καλάθια τὰ πλεχτὰ καὶ μὲ τὰ βατοκόπια,
 Καὶ μὲ τραγούδια, μὲ χαρές, ὅταν ἀρχίζῃ ὁ τρύγος.

Κ. ΚΡΥΣΤΑΛΛΗΣ